

φειλε τὴν σπουδαιότητα αὐτῆς εἰς τὸν Νεῖλον. Ἡ Σουεζία διώρυξ, ἐν τῶν μεγαλειτέρων ἐπιχειρημάτων τῶν ἡμεῶν ἡμῶν, παναφέρει καὶ ἐν μέρει ἀκολουθεῖ τὴν γραμμὴν ἀρχαιοτέρας οἰλερυγος, ἡς τὴν χρονολογίαν, καίτοι δέν δυνάμεθα νὰ διέσωμεν μὲν ἀκριβείας, γινώσκομεν δμως δτι ἐπεχειρίσθη ὅπως ἐνώσῃ τὰ ὄρατα τοῦ ποταμοῦ μὲ τὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Τὸ ποτάμιον ἐμπόριον τοῦ Τίγριδος καὶ τοῦ Εύφρατου περιπσοτέρας περέχον εὔκολίας ὅπως φθάσῃ τις εἰς τὴν Ἰνδίαν, ἦτο ἔτι μεγαλύτερας σπουδαιότητος ἀπὸ τὸ τοῦ Νείλου. ‘Ο Ἰνδὸς καὶ διάγγης, καθὼς καὶ τὸ μέγα ποτάμειον σύστημα τῆς Σινικῆς, πηρέτουν ἀπαντα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τὴν συγκοινωνίαν, ἀλλὰ αἱ περὶ τούτων πληροφορίαι ἡμῶν εἰσὶν ὀλίγισται. Γινώσκομεν δμως ἀπὸ τε τοὺς Ρωμαίους καὶ τοὺς Ἑλληνας ἴστοις, τὴν μετὰ ταῦτα χρῆσιν τοῦ Ροδανοῦ, τοῦ Ρήνου, τοῦ Δέδου καὶ τοῦ Δουνάβεως, τοῦ Δὸν καὶ τοῦ Βόλγα. Οἱ δὲ ἐλιγοτέρας τῶν ποταμείων τούτων ὑδάτων, ὑπῆρξαν οἱ τρίτοι τῶν ἀργαλίων ὁδοιπόρων καὶ περιηγητῶν. Τὸ δια τῶν ποταμῶν ἐνεργόμενον ἐμπόριον ἐσυνδυάζετο οὕτω μετὰ τοῦ διὰ μέσου τῶν συπηγμένων, ἔλαχε δὲ πλειοτέραν ἔντασιν, ὅταν οἱ ἀνθρωποι ἥρχισαν ἀποτολμῶσιν ἐν ἀρχῇ μὲν ἀκτοπλοοῦντες, εἴτα δὲ καὶ χωνεύες ἀδεῶς ἐντὸς τοῦ ἀχανοῦς ὠκεανοῦ. Ἀλλ' ἔσον σπουδαιον τὸ ὑπῆρξε τὸ διὰ τῶν ποταμῶν ἐμπόριον κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἐμπορίου περίοδον, δὲν ἐπιδέχεται οὐδεμίαν σύγκρισιν τοῦ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν.

Γον.—Θαλάσσιον τῶν παραλίων ἐμπόριον. Τὸ πλίσσιον ἐμπόριον ὑπῆρξε φυσικὴ συνέπεια τοῦ ποταμείου. Οἱ νίνες καὶ τὰ στόμια τῶν ποταμῶν ἐπὶ τῶν παραλίων παριστῶν τοσοῦτα διὰ τὰ πλοῖα ὠφελήματα, ὥστε πόλεις ἥρχισαν νὰ ἰδρύωνται ἐπὶ τῶν ἀκτῶν, ή δὲ μετακόμισις τῶν ἐμπορημάτων ἔξετελεῖτο ἐν μέρει διὰ ξηρᾶς καὶ ἐν μέρει διάδατος. Διαχρονίας αὕτη τοῦ ἐμπορίου ἐπέφερε καὶ διάκρισιν ἐνασχορεύοντος ἐκάστοτε ἀτόμων, διὸ καὶ ή ἀνταλλαγὴ τῶν προϊόντων τοῦ τῶν μεμακρυσμένων ἐθνῶν ἐνηργεῖτο ὑπὸ διαφόρων. Οἱ